

Odwołanie wicedyrektora ze stanowiska

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: piątek, 05, styczeń 2018 14:05

Katarzyna Liszka-Michałka

Odslony: 9557

Przyczyny odwołania wicedyrektora szkoły z zajmowanego stanowiska nie mógł stanowić fakt zakończenia kadencji przez dyrektora szkoły. Wyłączną przyczyną odwołania wicedyrektora szkoły z zajmowanego stanowiska mogły być okoliczności wskazane w art. 38 ustawy o systemie oświaty.

Powyższa teza zapadła na gruncie sprawy rozpoznawanej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny 23 listopada 2017 r. (II SA/Bk 547/17).

Stan faktyczny sprawy

W piśmie z czerwca 2017 r. Dyrektor Szkoły Podstawowej poinformowała pełniącą funkcję Wicedyrektora tej Szkoły, że w związku z zakończeniem kadencji Dyrektora i działając na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy o systemie oświaty odwołuje ją z funkcji Wicedyrektora z dniem ... sierpnia 2017 r. Dyrektor pouczyła wicedyrektor o prawie wniesienia odwołania do sądu pracy w terminie 21 dni od dnia doręczenia odwołania.

Wicedyrektor złożyła do sądu administracyjnego skargę na powyższy akt na podstawie art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Zarzuciła wydanie aktu pomimo niezastnienia materialnych przesłanek z art. 37 i art. 38 ustawy o systemie oświaty do odwołania jej ze stanowiska Wicedyrektora Szkoły. Wniosła o uchylenie aktu w całości.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie Sąd zauważył, że nie można przyjmować, że akt odwołania dyrektora (wicedyrektora) szkoły należy wyłącznie do czynności ze sfery prawa pracy, a w sprawach tego rodzaju właściwy jest wyłącznie sąd powszechny. W tego typu sprawach mamy do czynienia z aktem o podwójnym charakterze, wywołującym skutki zarówno w sferze prawa pracy, jak również w sferze publicznoprawnej. Podwójny charakter tego aktu i wywoływanie przez niego dodatkowo skutków regulowanych prawem pracy nie oznacza, że przestaje być przez to aktem z zakresu administracji publicznej.

Przechodząc zatem do merytorycznej oceny zaskarżonego aktu, wskazać należy, że został on wydany na podstawie ustawy o systemie oświaty, dalej: u.s.o., w brzmieniu obowiązującym na datę jego wydania. Uregulowanie w tym akcie prawnym przypadków i przesłanek umożliwiających odwołanie dyrektora szkoły (i wicedyrektora) z zajmowanej funkcji umożliwia dokonanie kontroli legalności odwołania takiej osoby z zajmowanego stanowiska, co także nosi znamiona pewnej gwarancji przed pochopnym lub nieuzasadnionym odwoływaniem.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpatrywanej sprawy Sąd stwierdził, że zaskarżony akt nie tylko nie wskazywał przyczyn odwołania skarżącej ze stanowiska wicedyrektora szkoły, ale także w ogóle nie zawierał uzasadnienia.

Tymczasem brak uzasadnienia aktu odwołania wicedyrektora dyrektora szkoły nie pozwala na dokonanie kontroli zachowania odwołanej wicedyrektor w kategoriach, o których mowa w art. 38 u.s.o. W szczególności Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie jest w stanie ocenić, czy przesłanki, którymi kierował się organ podejmując zaskarżony akt, stanowiły "szczególnie uzasadnione przypadki" wymagane przepisem art. 38 ust. 1 pkt 2 czy też u podstaw odwołania skarżącej z funkcji wicedyrektora

legły inne przyczyny. W tym miejscu podnieść należy, że wymóg uzasadnienia władczego aktu w sprawie z zakresu administracji publicznej wynika nie tylko z przytoczonego powyżej przepisu art. 38 ust. 1 pkt 2 u.s.o., ale także z ogólnych zasad ustrojowych zawartych w Konstytucji RP, w tym zwłaszcza z zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2) oraz z zasad praworządności i legalności (art. 7). W orzecznictwie sądów administracyjnych w odniesieniu do aktów odwołujących dyrektorów szkoły ze stanowiska podkreśla się, że akty takie powinny być odpowiednio uzasadnione, przy czym istotne są wywody i argumentacja prawna zawarta bezpośrednio w uzasadnieniu podjętego aktu. Powyższe odnieść należy także do odwołania ze stanowiska wicedyrektora, ma ono bowiem materialnie jednakową treść, jak akt o odwołaniu dyrektora szkoły.

W niniejszej sprawie przy określeniu powodów odwołania skarżącej wskazano jedynie na "zakończenie kadencji Dyrektora Szkoły Podstawowej". W odpowiedzi na skargę organ uzupełnił powyższą argumentację podnosząc, że "przepisy nie wyznaczają okresu, na jaki może być powołany wicedyrektor, pozostawiając w tym zakresie swobodę dyrektorowi. Dobrym obyczajem jest powoływanie nauczycieli na stanowiska kierownicze na okres nie dłuższy niż kadencja dyrektora. Nowy dyrektor powinien mieć sam możliwość wybrania sobie wicedyrektora."

Powołane wyżej powody nie mogą jednak stanowić przewidzianej prawem przyczyny odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego. Jak już bowiem wyżej wskazano, przyczyny odwołania zostały enumeratywnie i wyczerpująco określone w art. 38 u.s.o. Oznacza to, że nieuprawnione jest odwołanie takiego nauczyciela z jakiegokolwiek innej przyczyny lub w innym trybie niż wynikający z powołanego przepisu. Trafnie podniosła skarżąca, powołując się na orzecznictwo sądów administracyjnych, że skoro utrata zaufania dyrektora do osoby pełniącej funkcję wicedyrektora nie może stanowić szczególnie uzasadnionego przypadku w rozumieniu art. 38 ust. 1 pkt 2 u.s.o., to tym bardziej takiej przyczyny nie może stanowić okoliczność podnoszona w niniejszej sprawie, a mianowicie fakt zakończenia kadencji przez dyrektora szkoły. Sąd w składzie obecnym w pełni podzielił stanowisko wyrażone w tym względzie w wyroku NSA z dnia 9 kwietnia 2013 r. sygn. akt I OSK 3106/12, w którego uzasadnieniu Sąd ten stwierdził, że: "nie można podzielić stanowiska (...) co do tego, że w przypadku odwołania dyrektora, wicedyrektor szkoły traci stanowisko i jest wyłącznie nauczycielem szkoły. W razie utworzenia stanowiska wicedyrektora, stanowisko to jest stałym elementem organizacji organów szkoły, a jego obsadzenie nie pozostaje w związku z odwołaniem dyrektora szkoły. Statut szkoły reguluje zakres kompetencji wicedyrektora szkoły. Odwołanie wicedyrektora szkoły należy do kompetencji dyrektora szkoły. Odwołany dyrektor nie ma kompetencji do odwołania wicedyrektora. Nie następuje to też z mocy prawa".

Odnosząc się do przedstawionych wyżej wywodów i okoliczności niniejszej sprawy, przyjąć należy, że wskazane przez organ powody odwołania skarżącej ze stanowiska wicedyrektora szkoły nie odpowiadają prawu. W szczególności odwoływanie się organu do "dobrego zwyczaju", jako argumentu przemawiającego za odwołaniem ze stanowiska wicedyrektora - jak to uczyniono w odpowiedzi na skargę, w żadnej mierze nie wypełnia tego wymogu.

Źródło: CBOSA, orzeczenie nieprawomocne